

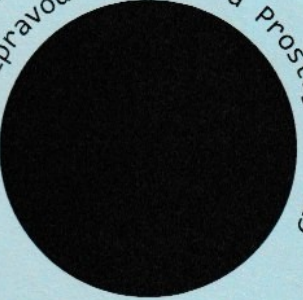
....
díl čtvrtý: Peripetie
redakce Wolkráče #wp19 redakce wp
Zpravodaj Wolkrova Prostějova
2019

....
díl čtvrtý: Peripetie
redakce Wolkráče #wp19 redakce wp
Zpravodaj Wolkrova Prostějova
2019

....
díl čtvrtý: Peripetie
redakce Wolkráče #wp19 redakce wp
Zpravodaj Wolkrova Prostějova
2019

....
díl čtvrtý: Peripetie
redakce Wolkráče #wp19 redakce wp
Zpravodaj Wolkrova Prostějova
2019

Ú v o d n í k

Má cesta na letošní Wolkrův Prostějov nebyla zcela jednoduchá. Ještě o víkendu jsem se procházel na chůdách v německém Dortmundu, poté přes Prahu, kde mě čekaly stánice, až sem do redakce Wolkráče. Strastí a překážek po cestě jsem si nevšímal, vždyť přede mnou se v dáli skvěl ten slastný cíl: Prostějov. Přesto se však v mém zcela dokonalém, byť trochu krkolomném, cestovním plánu vyskytl drobný problém.

Do Prostějova jsem šťastně dorazil a hned se vrhnul do práce. Redaktor totiž nesmí odpočívat ani chvíli. Jaký šok mě však čeká jsem zatím netušil. Bylo vedro, pot ze mě jen lil a tričko bylo zcela nažmach. Jdu tedy ke své tašce, otevřu ji a srdce se mi zastaví. Balení věcí nikdy nebyla má silná stránka. Abych si však do třiceti stupňových veder zabalil dvě mikiny a dvoje dlouhé kalhoty, to se mi ještě nestalo. To by ale nebylo to nejhorší. Kromě zmíněných mikin a kalhot totiž v tašce bylo jedno triko a jedny ponožky. A to bylo všechno. Ano, chápete správně. Jsem na divadelní přehlídce a mám jen jedny ponožky. A jedno tričko. A co chybí úplně, to jste si asi domysleli.

Musím si tedy zcela z ničeho vybudovat svůj šatník. Redaktor je však tvor veskrze chudý, který si horko těžko vydělává na svůj chléb a pivo.

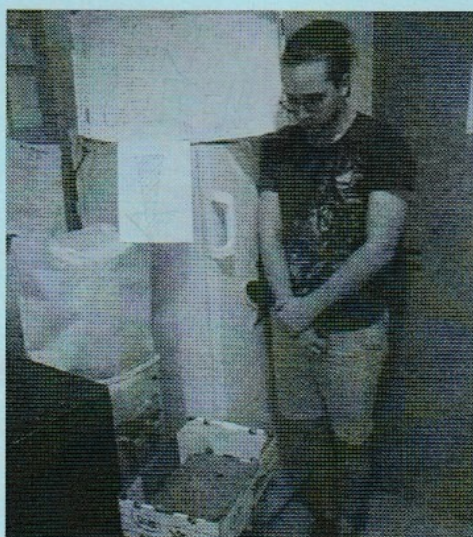

V redakci sedí od rána do večera, nemá ani čas se povytřídit. A proto spoléhám na dobré srdce všech účastníků festivalu. Vyhlašuji novou zábavnou hru s názvem *Obleč si svého redaktora*. Pravidla jsou

jednoduchá: Do krabice před dveřmi redakce prosím umístíte veškeré své nepotřebné oblečení, čímž zachráníte mou hrdost a ušetříte peněženku.

Ukažte, že vám osud ubohého redaktora není lhostejný a věnujte své oblečení pro dobrou věc. Vás bude hrát dobrý skutek a mě čisté ponožky. A dejte si záležet, abych vypadal k světu. Redaktor musí vypadat reprezentativně. A barevně to musí ladit. Značkové oblečení předpokládám, to snad ani není třeba zmiňovat. A nemám rád trička s nápisem. A oranžovou barvu. Tak se snažte!

Vít Marušák

Soutěž: Nahraj

Na programu letošního wolkráče je 9 divadelních představení. To je málo, my chceme víc...

Desáté a beztak nejpozoruhodnější divadlo tedy musí vzniknout za pochodu: bude jím festivalové dění, zpravodaj, zabouchnuté dveře od hotelového pokoje, kalhoty polité vínem, festivalové lásky, krásky, nedorozumění, intelektuálské disputace, procházky ztichlým městem, koupání se v kašně a sleva na jahody v Bille.

V hlavních rolích: vy, my a Prostějov 2019!

Pustíte se do toho a dejte nám vědět: podle našich denních instrukcí (nebo úplně jinak, je to vaše hra) vytvořte fotku, storičko (@redakcewp), napište kus textu, dialog, udělejte rozhovor s náhodným člověkem, uspořádejte happening, uvařte guláš, zahrajte si piškvorky.

Svůj (pře)čin zdokumentujte a doručte ho redakci WP. Jsme v Duze v kanclu, na FB (Redakce Wolkráče) a na Insta (@redakcewp).

Pátek: PERIPETIE

obrat a možnosti řešení:

Vít Marušák z redakce

pleš

Louže

hosteska

Prostějovák/Prostějovačka

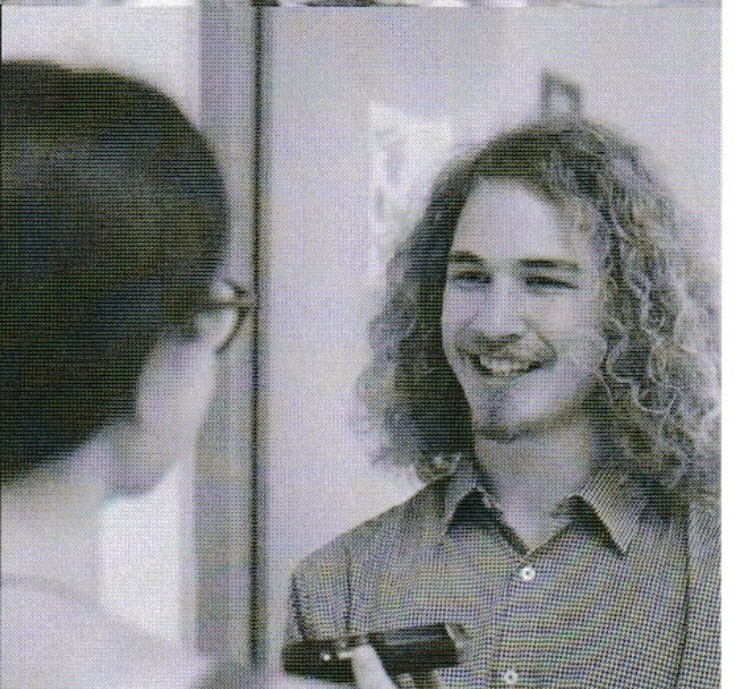
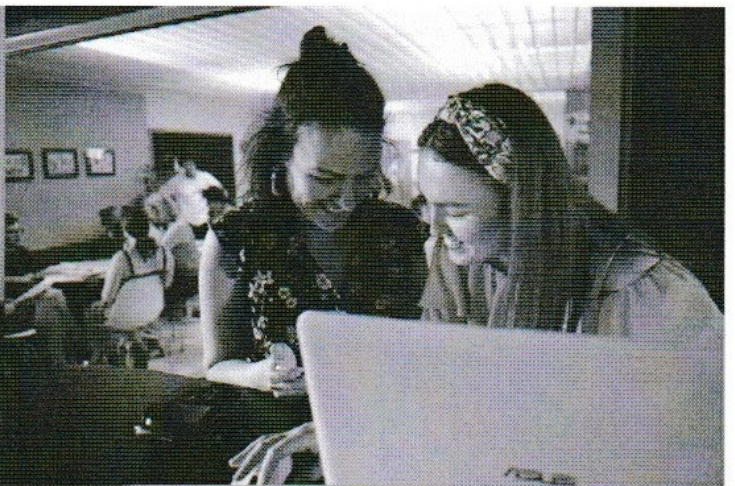
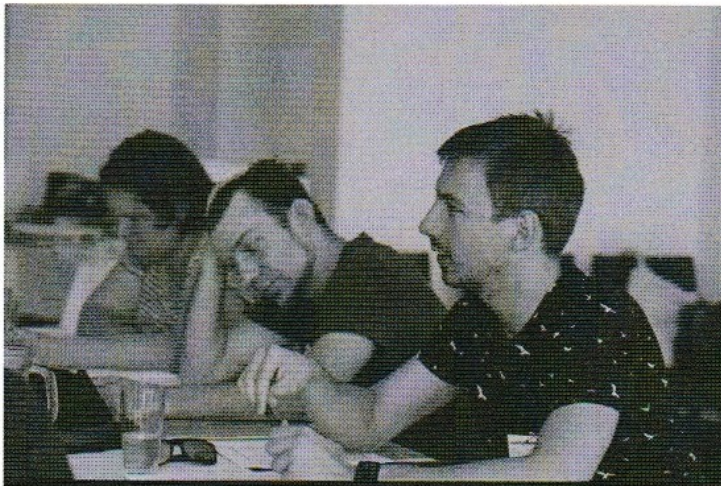
bývalá milenka kamaráda

muž/žena o které už dlouho

usilují

recitátor, kterého platonicky miluju

Zlomte vaz !

Rekordy Wolkerova Prostějova

Ač by překonávání rekordů mělo být především zábavou, nesmíme zapomínat i na duchovní rozměr toho náboženství moderní doby. Vždyť rekordy a jejich překonávání mají téměř sakrální náboj. Kult rekordů je jedním z největších kultů světa a rekordoví hrdinové jsou pro nás téměř bohy. Spoléháme se na jejich ochranu, jejich plakáty máme nad postelí a o těch nejslavnějších se vydávají svaté knihy. Bez nadsázky se dá říct, že se kult rekordů stane do 10 let jediným myšlenkovým proudem lidstva. A právem.

Uctívání rekordů nevyžaduje žádnou vysokou činnost intelektuální, naopak, cílí na základní lidské pudy a tím navrácí lidstvu jeho lidskou přirozenost. A proto je třeba lámat rekordy hlavně zde, na Wolkráči. Vždyť kde jinde najdeme takovou koncentraci intelektuální a umělecké produkce. A právě rekordy se stávají naším kotevním lanem. Jsou tím, co nás spojuje s naší pudovou přirozeností a probouzí v nás lidskost. Bez nich bychom se všichni zcela rozplynuli ve verších, poezie by nás zcela pohltila a my bychom už nikdy nenašli cestu ven. Braň se poezii - překonej rekordy! Vrať nám naši lidskost!

A nyní rekordy dnešního dne:

Rekord vypití piva na ex byl dnes překonán Tomášem Souradou. Svým neuvěřitelným časem 7,94 vteřin se stal opravdovou legendou a v celé redakci probudil pudovou lidskost. Nakoupili jsme lahvičky.

Největší počet kliků na půdě redakce. Zdálo by se, že za tímhle rekordem stojí nějaký místní sportovec, nicméně není tomu tak. Počtem 38 kliků se do paměti redakce navždy zapsal intelektuál na slovo vzatý, ctěný porotce Vít Malota. Byl na něj krásný pohled a v ženské části naší redakce probudil pudovou lidskost. V tom pak pokračoval celou noc.

Vzápětí však opět zauřadoval náš ostřílený borec Tomáš Sourada, který nemohl nechat klikový rekord v ruce porotce. Bylo to vskutku napínavé, po 38. kliku už to vypadalo, že Malotův rekord vydrží. Tomáš však bojoval nejen za sebe, ale za všechny recitátory, našel v sobě poslední zbytky sil a udělal klik číslo 39. Je jasné, že Vítek to tak nenechá, proto se můžeme po zbytek festivalu dozajista těšit na vskutku vyhecovaný souboj porota proti recitátorům. Vyzývám všechny, aby své favority podporovali a dodávali jim sílu. Probuďme v sobě člověka!

Vít Marušák

Rozhovory s recí

Rozhovory s recitátory

Jana Kopečková

(Ivan Blatný: *Terrestris*)

Máš ráda Blatného?

Doporučil mi ho pan učitel a když jsem si jeho texty procházela, měla jsem pocit, že by mi to mohlo sedět. Nejsem typ, který by recitoval komedii, jsem spíš na vážný věci.

Je to tvoje první zkušenost s přednesem?

Ne, aktivně recituji už tři roky, ale je to moje první zkušenost s Blatným.

Kdo je pro tebe *Terrestris*?

Fyzicky si ji představuju jako takovou tu pravou čarodějnici z perníkové chaloupky, co baští Jeníčka a Mařenku. Ale *Terrestris* v podstatě ztělesňuje všechny moje obavy, strach, který se snažím překonat a dokázat si, že jsem lepší než *Terrestris*.

Barbora Wortnerová

(Ivan Wernisch: *Vyvrcholení žádostných slastí*)

Jak se ti recitovalo takhle po ránu?

Únava po včerejšku sice byla, ale recitovalo se mi moc hezky. Diváci krásně komunikovali, reagovali, což bylo příjemný.

Co to je za povolání ten saldokontista, o kterém Wernisch píše?

Zjišťovala jsem to a saldokontista je vlastně takový účetní. Úředník s čísly. Pro mě takové nudné povolání. A proto je právě vtipný, že člověk s takovým povoláním píše básně.

Co konkrétně tě na tom textu baví?

Baví mě, že je ten text překvapivej. Obecně mám hodně ráda Wernische, myslím, že jsme si spolu sedli. Už jsem od něj přednášela poezii, tentokrát jsem vyzkoušela prózu. Próza je pro mě jednodušší, protože je tam příběh, který vede.

Nicole Haismanová

(Jean Tardieu: *Papírové květiny*)

Co je pro tebe ten čas papírových květin?

Taková ta krása života, čas současnosti ve vztahu k času budoucnosti, čas papírových květin.

Jak jste přišli na gumičky, které jsi během přednesu používala?

Zkoušely jsme s Hankou (vedoucí Hana Trázníková, pozn.red.) strašnou spoustu rekvizit. Na začátku jsme to dělaly jako kouzelnickou show, pak jsme přešly k umělé kytce, pak jsem měla živou růži a nakonec jsme se dostaly ke gumičkám. Ukázaly se jako nejpraktičtější prostředek.

Co rekvizita do přednesu přinese?

No tak určitě ozvláštnění a

tady to funguje jako symbol.

Co je pro tebe na textu nejpoutavější? Co tě nejvíc dráždí?

Průchod celým životem. Já jsem ještě zhruba u toho rozpočítavadla, těch dětských her, ale dokážu si představit, kam život bude spět dál.

Vít Staša

(Karel Čapek: *Hrdina našich dnů*)

Publikum dost ocenilo dramaturgii textu. Jak ses dostal k číslu Lidových novin z roku 1929, ve kterém byl tento Čapkův text uveřejněn?

Zbývaly dva týdny do krajského kola a já jsem nevěděl, co recitovat, a tak jsem si řekl, že zkusím Čapka. Vzal jsem si asi šest knížek z jeho spisů a hledal jsem podle délky textu. A tento text mi padl do oka nejvíc.

Proč jsi chtěl recitovat Čapka?

Mám Čapka rád, je to zajímavý intelektuál, zajímavý spisovatel, který neuvěřitelně dobře pracuje s jazykem. Protože jsem v posledních letech přednášel spíš lyrické básně, měl jsem chuť zkusit zase prózu. Tenhle text se navíc výborně potkal s dnešní dobou, tady ještě víc než před několika měsíci, kdy jsem ho říkal v kraji.

tátory

V tomhle textu vidím velkou naději, že ta politika je furt stejná. Nic moc se nezměnilo. I za té „ideální“ první republiky byla politika stejně zkorumpovaná, novináři byli stejní, napadali se, kritizovali... My z nich dneska známe jenom Čapka, Basse a Poláčka, ale kolem nich byly stovky špatných novinářů, kteří házeli hnůj na své oponenty.

A jak by teda měl vypadat takový čestný člověk?

Čestnej člověk... Asi aby se to, co dělá, shodovalo s tím, co si myslí a co říká.

Anna Müllerová

(Umberto Eco: Skřítkové z ňú)

Co stálo na začátku přípravy tohoto přednesu?

Recituju už nějakou dobu a chtěla jsem najít text, který by dokázal inspirovat i ostatní lidi. Nakonec to byla ale hodně velká náhoda, zúčastnila jsem se literární soutěže a knížku s tímto textem jsem dostala jako odměnu (U. Eco: *Tři příběhy*, pozn. red.). Přečetla jsem si tento příběh, pak jsem ho začala číst celé rodině, a pak jsem si řekla proč to nedotáhnout ještě dál a neukázat to světu.

Měla jsi potřebu říkat text, který je nějakým způsobem angažovaný?

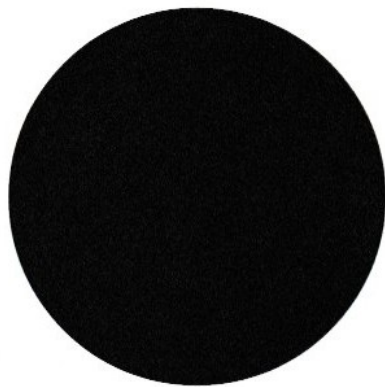
V době, ve které žijeme, je dopad civilizace hroz-

ně důležitý téma. Spousta lidí to ale nechce číst ve zprávách, nechce to kolem sebe vidět a tohle je způsob, jak jim to podat a úplně jim to nevnucovat. Je to totiž zároveň skvělá pohádka pro děti.

Co by měl teda člověk dělat pro zlepšení stavu naší civilizace?

Začíná to v malých úkonech, každý musí začít sám u sebe.

Jitka Hejlová

Co se řešilo na r

Je úplně v pořádku, že jste v národním kole

Rozbor recitátorů II. kategorie

Jakub Doubrava, Josef Kačmarčík, Martina Longinová, Lukáš Rieger, Libor Vacek

Jana Kopečková, Ivan Blatný: Terrestris

LV: Je třeba dodržovat verš. Když na něj kašleš, staviš mezi sebe a diváka překážku. Jde ke mně tříšit věci, kterou si těžko skládám dohromady a zážitek mi uniká. Dostávám se do nekomfortní situace, protože ti nerozumím.

JD: Byla to spíše instruktažní deklamace textu. Moc velký odstup až dokonce, pak se mě to nemůže dotknout.

JK: V textu je mnoho paradoxů, rozporů, které mě zajímají a fascinují, ale nedostal jsem k nim klíč.

ML: Moc se neorientuji v tom, jak se k příběhu a tématu staviš ty. Každou chvíli jsi byla za někoho jiného, nevedeš mě jednou konkrétní linkou. Text má více vrstev, než jsi nabídla.

Barbora Wortnerová, Ivan Wernisch: Vyvrcholení žádostných slastí

LR: Jako bych slyšel víc, než bylo napsáno. Vytěžila jste ještě něco nad anekdotu, která v textu je. Pracovala jste s pauzami, gradujete napětí, vychází vám pointy.

LV: Bavila mě moc práce s opakujícími se motivy, pro které jsi vždy našla trochu

jiný odstín. Tvá fantasmie přináší nový interpretační vklad.

JD: Na té krátké ploše nám dáváte dostatek času, a navíc nás překvapíte. Někdy je jasné, kam nás vedete, ale vy nás vždy dovedete ještě překvapit a vést někam jinam.

ML: Vám se na jevišti rodí vztahy i postavy. Jste kontaktní a výborně technicky vybavená, přirozeně pracujete s výrazovými prostředky.

JK: Interpretace vychází z konkrétního tématu, pořád cítím jeho vědomí a na konci vím, co mi chcete říct.

Matouš Benda, E. A. Poe/ Vítězslav Nezval: Anabell - Lee

LV: Velmi zajímavý výběr. Forma má výrazný popěvkový charakter, je to skoro píseň. To jsem ale vůbec neslyšel, šel jsi pouze po dramatičnosti historiky. Zápletko je tuctová, důležité je, že to působí, jako by se z toho chtěl autor vyzpívat. To mi tam schází, v interpretaci to nabízí možnosti. Zůstává jen banalita příběhu.

JD: Forma sama může napomoci v interpretaci, nemusí se potom zbytečně čarovat.

ML: Výkon mi byl sympatický tím, že text jen naplníš a je to čisté. Naplňuješ předlohu velmi křehkým způsobem. Forma by se opravdu dala více využít.

Nicole Haismanová, Jean Tardieu: Papírové květiny

JD: Moc se mi líbil výběr, přístup k autorovi i s ja-

kou energií jsi přišla. Někdy jsem se trochu ztrácel v tom, za koho vlastně mluvíš.

JK: U básně Protokol mi připadalo, že tam bylo moc ilustrace, šel bych na to víc osobně. Vzít to více zevnitř.

ML: Dramaturgicky je to výborná, velmi funkční a promyšlená montáž. Výpověď má směřovat k tomu, že prožíváme vztah, že ten vztah je hra. Tvůj osobní vztah je pro mě uvěřitelný.

LV: První problém jsem zachytil na Telegramu. Tam jsem znejistěl. Myslím, že byl udělaný příliš realisticky. V této básni jde text záměrně z reality do umělosti. Tady jsem ti přestál rozumět.

Jan Čada, RayBradbury/ Jana Pavlíková: Ranní hrom

LV: Přehledně a s přirozeným napětím vyprávíš.

ML: Osciloval jsi perfektně v rovině vypravěčské, pozorovatelské a v rovině protagonisty.

JK: K vytvoření obrazu text nabízí spoustu zvukomalebných slov. Dalo by se to využít, vynikl by absurdní kontrast.

Johana Handlířová, Radůza: Black Arrow - Černý šíp

JK: Když jste přišla na jeviště, měl jsem dojem absolutní koncentrace. V průběhu jsem se začal trochu ztrácat v mírném stereotypu.

JD: Používáte minimum prostředků a pořád stejně, proto se na tak velké ploše může ztrácat celková kompo-

ozboru recitátorů

zice textu.

LV: Text je strašně předvídatelný. Když zůstaneš u toho, že text jenom předáváš, začíná trochu nudit.

Jan Josefík, Irena Dousková:
Oněgin byl Rusák - Časopis Atom

LV: Pro mě jsi nesmyslně, zbytečně roztrhal věty. Vyprávění je tok obrazů, ze kterých se příběh skládá, ale tady to byla tříšť. Pauza je bezvadný výrazový prostředek, ale jen tam, kde je přirozená, kde se v ní něco děje, nesmí překážet.

JK: V rámci rozhovoru, který se v textu odehrává, mi scházel vývoj, nevzniká představa celkové situace.

ML: Z mého pohledu se moc vkládáš do postav a pak unikne celková pointa. Komika a humor nevyznívá jako situační, ale trochu ho tlačíš zvenku.

Karolína Kněžů, Ilja Hurník:
Leonardo

JD: Jdete s velkým zaujetím příběhem a držíte tím i mě. Mám chuť si ho s Vámi prožít. Některé pauzy neměly žádný význam, někdy jste nepřirozeně dělila větu. Mohla byste být věcnější, jindy podpořit zvraty, které v textu jsou.

LV: Ztratil jsem kontakt s obsahem na místech, která se rozdrobila na kusy. Před diváka, který nevidí text, stavíš nepřekonatelný úkol.

ML: Převyprávěla jsi příběh,

chyběl mi v tom ale osobní vklad. Nespěcháš, pěkně tvoříš atmosféru, ale zůstalo to jen v této rovině. Konkrétnost tvého nadhledu strašně chybí.

JK: Jsou tam tři části, kdyby se vyosily jednotlivé postoje a vznikla konfrontace, pomohlo by to. Opatrně na rázy. Konec ke mně silně dolehl.

Anna Dobdová, Ernst Jandl:
Montáž

LV: Hned v úvodní sekvenci, která se posléze vrací ve variacích, nedodržíš přesnost textu. Tím si omezuješ startovní plochu.

ML: Je třeba vidět jednotlivé mikrosituace, vědět přesně kdo, co, komu a proč říká.

JK: Škoda, že v takhle hravé věci se tak málo obracíš na publikum.

LR: Místo opakování byl často refrén, beze změny, jako by už nebyl další způsob, jak to říct.

Vít Staša, Karel Čapek:
Hrdina našich dnů

LV: Skvostná dramaturgie. Je skvělé, že jsi vytáhl tenhle Čapkův text právě v téhle době.

LR: Zlo, které hlavní postava vypouští do světa je v tvém podání pouze myšlenkové, on sám je skrytý, uzavřený, žádný cholerik. To je

velmi zajímavý posun.

JK: Tady se velmi šťastně potkal text, publikum, doba, což vyústilo v úžasný zážitek. Důležité bylo, že jsi neskouzl do exhibice.

ML: Jako hlavní téma se pro mě vylouplo, že ten člověk je pořád stejný, ať mluví k rodině, nebo má politický projev. Touto interpretací jsi vyhmátl něco podstatného v textu. Nebezpečí člověka, který nerozlišuje prostředí, ve kterém jedná. Navíc se všechno snoubilo se skvělou komikou.

Milan Hábl, Ivan Martin Jirous:
Pro Dagmarku, Právila matka mého kmotřence

LV: Je to míněno takto vážně? Je tam spousta žertů a nadsázky, není to smrtelně vážný problém.

JK: Něco se stalo na trase. Znělo to jinak, než jsi zamýšlel.

ML: Jsi v jedné expresivní poloze, postavy nejsou čitelné, verše válčuješ. Jsi v jednom intonačním mechanismu. V textu je řada citoslovcí, které musí být přirozené.

JK: Válcoval jsi kromě nás někdy i sebe a svoje myšlenky.

Šimon Kyjovský, Woody Allen:
Kdyby byli impresionisté dentisty

ML: Oceňuji výběr těchto dvou dopisů - kompozičně tvoří celek, rámeček, který funguje. Myslím, že byste to mohl více posunout právě k formě dopisu, aby více vylezlo téma než jednotlivé repliky.

LV: Když zapomeneš, že to má formu dopisu, a ještě to rozkrájíš na mikroscény, které vyhráváš, ale nevyprávíš, tak se rozpadne tvar celého výkonu, cihly nedrží pohromadě.

JK: Vyčistil bych stříh mezi prvním a druhým dopisem. Na konci moc rozpauzované, pak nevyjde závěrečný vtip a tečka nevynikne.

Sára Pospíšilová, Lawrence Ferlinghetti: Šéf odcizení

LV: Je třeba si pohlídat, aby divák věděl, kde jsme a za co tam jsme.

JK: Cítil jsem, že tě téma opravdu pálí, že máš důvod, proč text říkáš a já mu rozumím. Jen tě občas zrazuje technika. Pak se ti obrazy rozpadnou.

ML: Pro mě to zůstává v jedné pozici, v poloze výkřiku, které je sice funkční, ale těch dílčích plánů je tam víc. Je třeba trochu lépe text rozčlenit.

Kristýna Bejdáková, Jiří Šotola: Milenci

LV: Tohle byl Šotola uchopený ze správného konce. Probírá se prostý, jednoduchý příběh, který ale má lidskou významnost.

ML: Příběh máš velmi dobře vyložený a úžasně mu rozumíš. Začíná to jako banální historie, ale pak začneš odkrývat příběh úžasně naplněného lidského vztahu. Tvoji interpretací se ke mně dostalo vyprávění o hluboce obyčejné lidské lásce. Závěr mi přijde trochu nedotažený, potřebovala bych tvůj jasnější výklad v pointě.

JK: Možná pomůže nebrat konec jako pokračování příběhu, spíš jen jako doušku, epilog.

Tereza Procházková, Hans Christian Andersen: Motýl

LV: Jdeš po smyslu textu, slušelo by tomu ale víc sarkasmu. Je podstatné, že text je neuctivý vůči takovému chování. Andersen je sice v prvním plánu pohádkář, ale tohle je sarkastická, nastřená záležitost.

JD: Máte trochu líné el. Všichni jsme ocenili, že líčení květin bylo věcné. Stálo by za to dotuknout konec, má ještě dořeknutí.

JK: Oceňuji opakovaný začátek, je lepší si udělat komfort, my na vás rádi počkáme. Opatrně na výstavbu složitějších vět, někdy jsi je rozsekla a já jsem se v nich ztratil.

Bohuslava Fréharová, Miroslav Skála: Zpověď

LV: Přišlo mi, že to zoufalství, které v textu je by mělo být silnější. Víš, o čem mluvíš, text je ti blízký. Jen mi to přišlo zbytečně opatrné. Humor, který v textu je, by vyzněl lépe, kdyby ses trochu více odvážala.

ML: Já naopak oceňuji, že postavu vytváříš s mírou a zevnitř, já bych do toho víc nešlapala. Trochu mi vadí, že moc spěcháš a text pak ztrácí gradaci a výstavbu.

JK: Pomohlo by, kdybys důsledně šla po konkrétních věcech a na nich tu hysterii stavěla.

Vít Marušák, Kateřina Prášilová

od čtená

Josef K.

V Prostějově parku (nerýmovaný nekrizový osobní esej ve volném verši na zadané téma)

Loni jsem přednášel a přijela za mnou K.

Letos nepřednáším, K. nepřijede. Bydlím o pár stovek metrů dál od centra než loni.

Kde jsem neomylně poznám podle chování obsluhy v kavárnách jsou ikonami Prostějova, tyhlencty...

V Olomouci je to trochu lepší, v Přerově horší. Prý.

V pátek zajedu do Tvarůžkové cukrárny v Lošticích tam jsem loni nebyl v Olomouci ji zrušili nevydělávala, zničila ji obchodní centra

řekla majitelka deniku.cz.

Loni jsem od úterý do pátku
 (jakože před vystoupením, ale ne
 z nervozity, to zase ne)
 snědl meloun a polévku
 jinak kafe a pivo
 letos jím trochu víc, ve středu
 misku nachos a ve čtvrtek raw
 tyčinku
 jinak kafe a pivo
 podívejte se, já se nepohoršuju
 nad tím, když si v tom počasí dáte
 steak nebo gyros
 ale zvažili jste to dobře?
 K. říká, že jídlo je moje téma a že
 bych si ho měl vyřešit
 miluju K.
 rozhodně ne kvůli jejím řečem
 je to poetická osoba, učitelka,
 šamanka, herečka a jak ta zná
 svoje tělo, páni!
 Snažím se K. milovat
 nepřivlastněně
 tak nám to říkají na tantře
 až dosáhnu androgynálního stavu,
 budu milovat všechny bez rozdílu,
 i nepřátele, které jsem si nestačil
 udělat.
 Nevím, jestli se to K. bude
 líbit, a nevím, jestli za rok budu
 přednášet nebo vůbec přijedu.

Tento text vznikl v rámci semináře tvůrčího psaní Psaní jako nutnost a hra vedeného Ivanou Myškovou

ADÉLA.

Je to dívka, která je na první pohled dost hloubavá a klidná, avšak toto zdání trvá jen do chvíle, než poznáte, jak vypadá, když je ve svém živlu. Je to také osoba úzkostlivá. Při bližším kontaktu či pozorování si snad někteří dokáží i povšimnout, kdy se u ní tato úzkost objevuje či jak se projevuje. Pokud je však všechno v pořádku, je to velmi usměvavá, veselá a milá slečna, která má poněkud osobitý vkus snad na cokoli, ale také dobrou vyřídilku, a ostatní často udivuje už jen tím, kdo je.

Pobíhala po třídě a smála se. Měla dobrou náladu, venku slunce svítilo a dodávalo světu energii a chuť do práce. Ale proč zrovna jí tak moc energie? Nikdo z přihlížejících to nechápal. Standa se jí ptal, zda něco nebere a ona na to, že je to jen euforie, a se smíchem dodala, že to přejde.

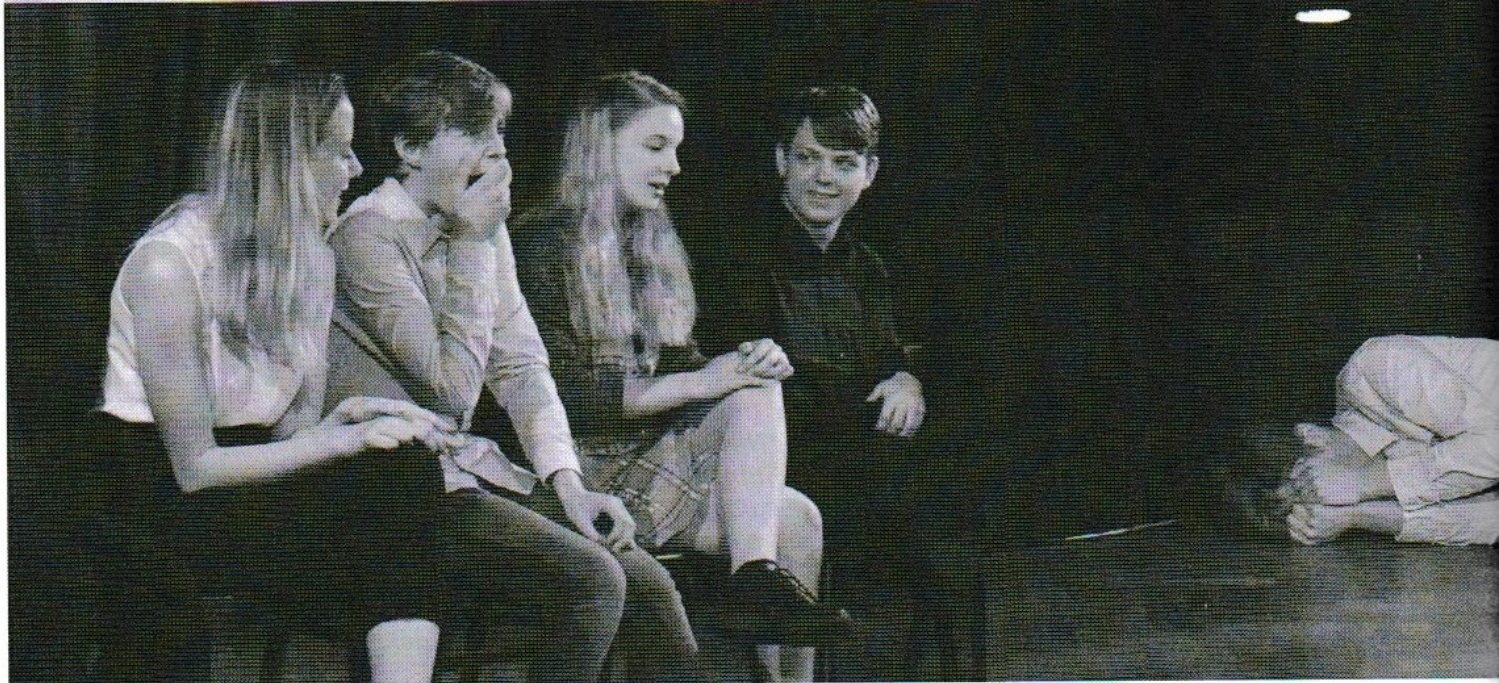
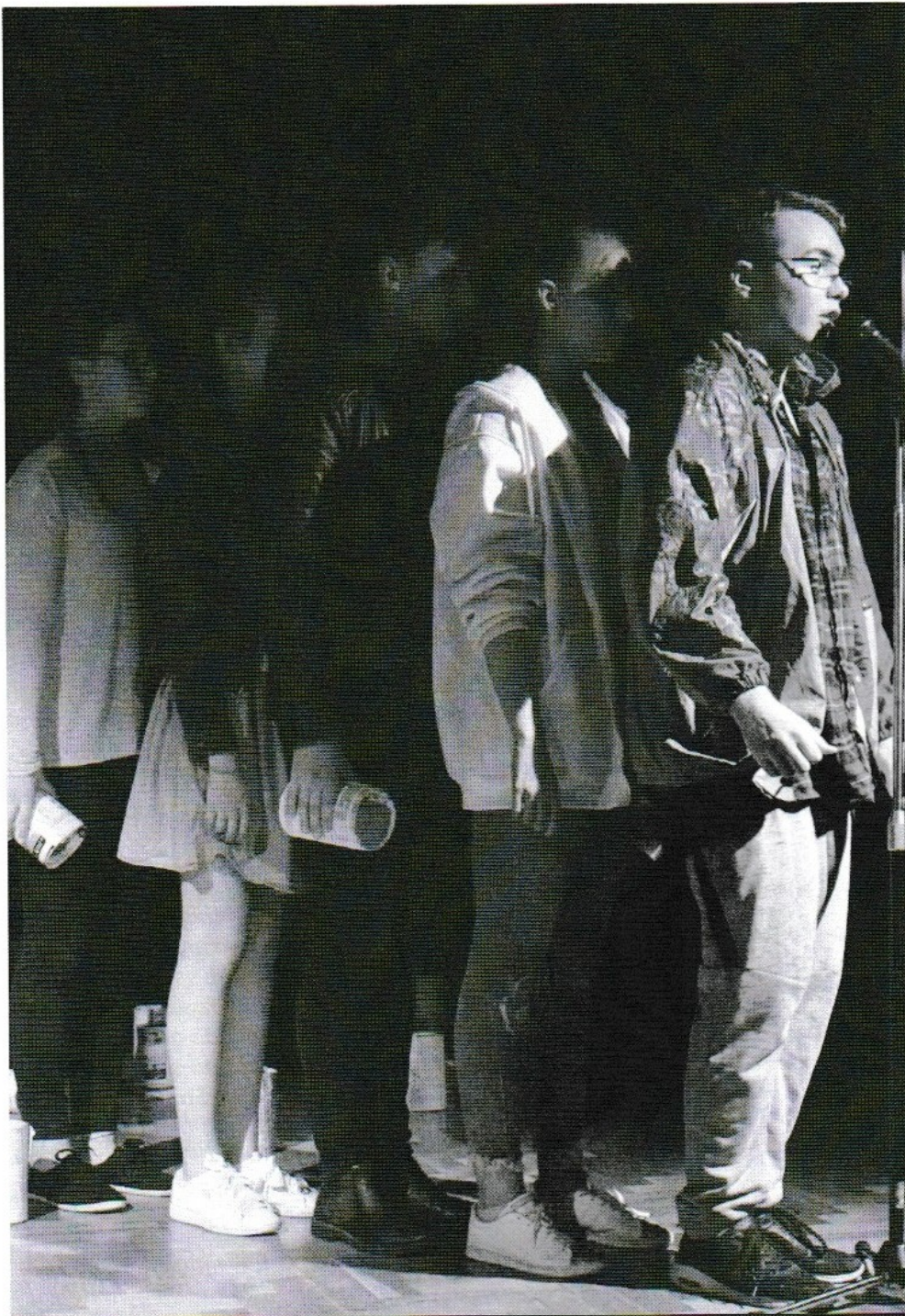
Přešlo. Nikdo to nečekal. Ani ona. Zkoušení. „K tabuli!“ Došla. „Vidíte,

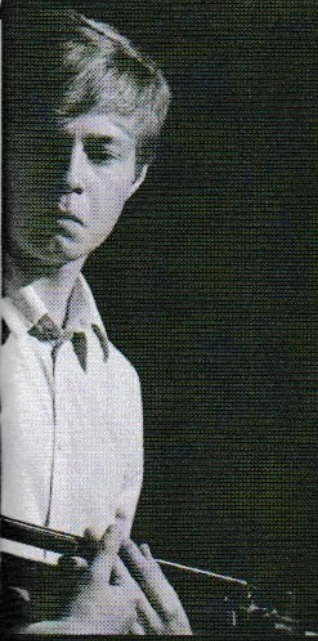
jak se směje?!“ Viděli jsme. A taky jsme viděli, jak jí začínají cukat koutky. Proč má sakra problém mluvit, když recituje? Ptali se všichni. Protože má mluvit cizím jazykem? Nikdo nechápal, když se jí do očí začaly hrnout slzy. Nedávala to na sobě znát. Nezačala brečet. Stála. Stála a chytala se za hrudník – lapala po dechu. Učitelka ji dusila a nehodlala s tím přestat. Už mnoho měsíců po ní šla. Nejen po ní – po všech.

Nechala ji stát u tabule a ptala se dál. Ta euforická osoba byla pryč a zbyla tu z ní jen hromádka koktajáčího neštěstí. „Sednout!“ zaznělo nechutným tónem, který byl po studentku andělským hlasem spásy a vysvobození. Sedla si a klepala se ještě pěknou řádku minut.

„To tě to rychle přešlo, co?“ zeptal se po hodině Standa. „Jo!“ odpověděla mu smějící se dívka a vyběhla ze školy ven. Utíkala a smála se na svět, protože má krásně zvrácený smysl pro humor (i svět i dívka). Utíkala a smála se sobě a usmívala se na nebe, protože z něj dostala všechny své radosti i strasti, co ji posouvají v životě dál. Utíkala a nechávala za sebou lidi v domněni, že se narodila s povahou ve znamení aprílového počasí.

Adéla Zmrzliková, 1. kategorie 11

Rozhovor se souborem Bandajá o představení Papírová letadla

Šikana je na všech školách

Inscenovali jste původní dramatický text. Proč?

Tereza (vedoucí souboru): Hledala jsem text, který bychom s touto skupinou mohli dělat, jelikož autorské projekty už v minulosti dělali. Dilia pořádala překladatelskou soutěž a mě zaujala anotace jednoho textu, který byl v rámci ní přeložen. V momentě, kdy jsme si text na dramátku přečetli, cítila jsem, že je to přesně to „ono“, co hledáme.

V čem byl takový způsob inscenační práce pro vás nový?

Tomáš: Předtím jsme dělali jenom kratší věci, které jsme si tvořili sami. Nepokoušeli jsme se ztvárňovat cizí text. Poprvé to má větší hloubku, složitější příběh a je to delší.

Jaké to je hrát postavy svého věku, které jsou kontroverzní a plné rozporů? Bylo pro vás náročné se s nimi ztotožnit?

Terka: Je dobrý, že hrajeme postavy svého věku, protože jsme jim samozřejmě blíží. Já ale hraju úplný opak sebe samotné (*postava „dívky s bublifukem“*, pozn. red.). Ze začátku to pro mě bylo hodně těžký, ale poté, co jsem se sžila s těma krátkýma šatama, jsem si to začala i trochu užívat.

Co vás na vašich postavách štve? Dělají něco špatně?

Adam: Miki (*hlavní postava, pozn. red.*) má problém ve všem – bojí se lidí, což je strašná škoda. Tím, že je stydlivý a bojí se, je strašně snadným terčem pro své spolužáky. A od této slabiny se odvíjí jeho příběh.

Kamča: Já jsem hrála anorektičku. Chtěla bych jí vzkázat, že jídlo není zlo, že už nepotřebuje hubnout dál. Jídlo je život.

Domča: Já bych své postavě, která šikanuje hlavního protagonistu, řekla: „Proč to sakra děláš?!“ Šikana je bohužel přítomná skoro na všech školách. Pokaždé se najde někdo, kdo má špatně míněné poznámky ke členovi skupiny, který příliš nezapadá. Je hrozný, že se to děje, ale děje se to. Kdyby to nedělala moje postava, tak by to dost možná dělal někdo jinej.

Proč jste jako základní scénografický prostředek zvolili plechovky?

Tereza (vedoucí): Vždycky se snažím najít nějaký jednoznačný scénografický klíč. Tentokrát jsem hledala něco, co by dokázalo jednoduše zobrazit všechny ty paneláky, paneláky, paneláky... Zjistila jsem, že máme doma obrovskou kupu plechovek, postavila jsem z nich pyramidu a kopla do ní. Měla jsem najednou pocit, že ta hra je přesně takové kopnutí do plechovek.

Co symbolizuje mikrofon?

Adam: Je to jediná věc, která tam se mnou celou dobu je. Já se kolem něj pohybuju, mám ho pořád u sebe. Je to jeho prostor, ve kterým se můžu otevřít. Můžu se do něj vymluvit, říct všechny svoje

představy, pocity...

Když rodič přihlásí své dítě na dramáták, zřejmě nečeká, že ho uvidí v drsné hře o šikaně, syrové realitě střední školy, která vrcholí střelbou... Jak na inscenaci reagovali vaši rodiče, kamarádi?

Adam: Během zkoušení jsem mamce vůbec neřikal, na čem pracujeme. Po premiéře byla velice šokovaná... Chvíli mě

letadla

á, Brno

Tomáš: Moje mamka říkala, že na tohle už by nikdy znovu nešla. Přišlo jí to hrozně drsný a bylo jí z toho blbě ještě dva dny potom. Chápe, proč to hrajeme, ale z pozice rodiče jí to přišlo hrozně morbidní.

Jitka Hejlová

RECENZE

Hra Papírová letadla rumunské autorky Elise Wilk patří k u nás nepříliš pěstovanému žánru dramatiky cílené na adolescentní publikum. Typickým prostředím je školní kolektiv a postavy řešící problémy se svými rodiči, šikanou, učiteli, hledající své místo ve světě, ohledávající svou probouzející se sexualitu... Problémy, které mají svou platnost jak dnes, tak třeba před sto lety, kdy rozruch mezi měšťáckým publikem budilo Wedekindovo Probuzení jara.

Na přehlídce, kde bývá dominantní převaha autorských kusů, působí inscenace patřící do ranku interpretační činohry najednou paradoxně netradičním, „experimentálním“ dojmem. Nasazení herců, jejich koncentrace, samozřejmě jevištní bytí a přivlastnění si tématu předlohy, myslím, dokazuje, že často vzývaná „autentičnost“ může stejně dobře vznikat i při dramaturgickém a hereckém ohledávání předem dané

dramatické předlohy.

Inscenace souboru Bandajá došla zatím na letošním ročníku nejdál v pokusu o vystavění celistvého divadelního tvaru – s akcentem na scénografi, hudební složku, svícení, práci s prostorem, cíleným vytvářením atmosféry. Tím pádem tak ale taky nejvíc narazila na zcela nevyhovující podmínky sálu v Duze, který je k „divadlu“ vysloveně nepřátelský.

Papírová letadla měla řadu hezkých, křehkých, stejně jako krutých momentů a bohužel jeden velký problém s temporytmem. Herci nasadili v jakémsi věcném, odosobněném tónu, který jim vydržel po téměř celou hodinovou stopáž představení. Přitom kompozice hry spočívá v důsledném střídání „realistických“, každodenních situací s monology, ve kterých postavy více či méně poetickým jazykem vyjadřují svoje vzpomínky, touhy či sny. Myslím, že kdyby se tato dvojí stylová rovina důsledněji dodržovala i v samotném nastudování, narušila by se jednak monotónnost kusu, jednak by civilnější, realističtější herecké prostředky mohly pomoci zvýraznění motivací jednotlivých postav, vnímání hereckého partnera a akcentaci pro příběh stěžejních situací.

Všechno by se to ale muselo zřejmě odehrát v prostoru alespoň elementárně přejícímu divadlu, které potřebuje i něco víc než dvě židle a jeden stůl.

Jitka Šotkovská

na dramatik nechtěla pouštět, ale pak jí došlo, že se neubližuje mně, ale mojí postavě.

Terka: Já jsem se reakce rodičů hodně bála, ale nakonec jsem měla pozitivní ohlasy. Rodiče jsou od toho, aby vás podpořili.

Barča: Mojí mamce se to moc líbilo, viděla to několikrát a byla moc ráda, že náš dramatik zase převzala Terka.

Du ver steh st m i

Mrož v kr

Rozhovor se souborem Mrož v krabici

Jak moc jste se potýkali s prostorem?

Adam: Samozřejmě je tady prostor jiný než u nás v Plzni. Je hodně dlouhý, ale málo hluboký. Navíc u nás v Plzni máme vyšší elevaci, tudíž diváci lépe vidí. Náš největší problém tady byl rozmístit se po dlouhém jevišti a pracovat s hloubkou.

Jak dlouho už představení hrajete?

Anička: Poprvé ho hráli beze mě na konci března v Klatovech, takže asi tři měsíce.

Zkuste popsat genezi představení. Co bylo prvotním impulsem?

Adam: Letos jsme nezačínali od textu, původně jsme chtěli dělat horor. Probírali jsme různé texty, například Kytici a podobně, ale nenašli jsme v nich dnešní téma, které by nás mohlo zajímat. Postupně jsme se dostali až ke Kafkovi. Žánr jsme si nazvali sociální horor.

Jak byste definovali sociální horor?

Nikča: Situace, ve kterých si člověk není jistý ani sám sebou. V představení máme režiséra, který nás neustále řídí. Já osobně mám pocit, že lidé ve společnosti jsou taky řízení vyšší autoritou a nejsou schopni dělat si věci po svém. Podřizují se něčemu vyššímu.

Situace, které hrajete vychází z vašeho života?

Adam: Některé scény vznikly na dramaťáku, některé jsme si vypůjčili ze svých životů.

Takže na jevišti jste to vy, sami za sebe?

Michal: Vycházíme ze sebe, ze svých charakterů, ale všechno je zvětšené, dohnané do extrému. Jsme spíš takové karikatury sebe sama.

Proměnilo se pro vás představení za tu dobu, co ho hrajete?

Nikča: Víc jsem se s ním sžila. Našla jsem mnohem víc přesahů do reálného, současného života.

Michal: Já jsem se původně s rolí nesžil, i když vy-

cházela ze mě. Pořád jsem se cítil nepříjemně, ale teď mi bude líto se jí vzdát.

To hučení vzduchotechniky, přes které nebylo skoro nic slyšet jste měli domluvené? Protože to vlastně zapadalo do celku inscenace.

(všichni se smějí a kývají)

Adam: Nene, to bylo další z mnoha nedorozumění, která patří k naší inscenaci.

Aleš: Celé je to jeden velký chaos.

Adam: Prostě když se něco pokazí, tak je to vlastně správně.

Vít Marušák

ch, nicht wahr?

řici, Plzeň

Jak nádherné trapno!

Chtěl bych něco říci.
Chtěl, vážně.
Ale čekám na své číslo.
Ještě na mne nepřišla řada.
Tak čekám.

Kam se dostanu?
Kdo mne vyslyší?
Jsou slova potřeba?
Čekám.

Jinak nemohu.
Rád bych promluvil, ale on
ten mikrofon je tak vysoko.
Kdybych tak... Cože?
Že na něj nesmím sahat?

...
Samozřejmě.
Omlouvám se.

Kafka patří všem. Každý na něj má nárok. Ale zaslouží si jej pouze naprostou důvěrou a odevzdáním se. Kafka může být váš, když jej za svého přijmete zcela a bez kompromisů. Skupina mladých lidí z Plzně, na svůj věk mimořádně vybavených, kdy každý dokáže (a je to disciplína výjimečně náročná) na jevišti působit zcela přirozeně, skutečně Kafku za svého vzala.

Velký dík patří souboru za skutečnost, že není hrán text, ale význam! - Hluboký smysl typických kafkaevských problémů. To vše se děje přirozeně, nenásilně. Každý pohled má smysl, gesta jsou promyšlená, přesná.

Přestože dominantní složku inscenace tvoří humor (daří se naplňovat žánr tragigrotesky), nepřevládá nad sdělením, nepřehluší úzkost, která, byť subtilně, ční a mne coby diváka se hluboce dotýká.

Vyšší instance v podobě režiséra byla ubita k smrti. No a? Jak děsivé je automatické přijetí všemi ostatními. Vždyť se tolik nestalo. Život jde dál.

Mohu tedy...
Teď když není...
Já bych rád řekl, protože
mohu, teď když není...

Děkuji.

Vít Malota

R o z b o r y

HODNOCENÍ DIVADEL / CO SE ŘEŠILO
/ Z DISKUSE

soubor **Bandajá: Papírová letadla**

Jitka Šotkovská: Upoutalo mě to, že jsme se dostali na pole interpretační činohry, s s pevným dramatickým textem se na Wolkrově Prostějově setkáváme velmi málo.

Tereza Agelová (vedoucí souboru): Pro mě je to prvně, kdy jsem se muse-la popasovat s interpretací, většinou jsem pracovala vždy autorsky. Ten text mě hodně zaujal strukturou, tak jsem si řekla, že si to chci zkusit. Měla jsem dojem, že to soubor vtáhlo.

Jitka Šotkovská: Jak to na vás působilo? Co jste viděli?

Jarka Holasová (z publika): Já jako divák jsem měla pocit osobní výpovědi. Vůbec jsem nepřečetla, že je to předloha – moc děkuju za angažované sdělení tématu, za energii. Mám dvě přání: to první je to, abyste měli lepší hlasovou a mluvní výchovu. Měli byste jednat slovem. Druhé přání je, aby ty plechovky, které používáte, byly čtyřhranné, aby se to uzavřelo v těch prostředcích. A pak mám otázku: Proč tam byl ten mikrofon? Snažila jsem přijít na to, co je to za znak, ale nepřišla jsem na to.

Tereza Agelová (vedoucí souboru): Co se týká mikrofonu, tak ho na divadle nevidím moc ráda. Protože mám pocit, že od něj zachází moc daleko. Ale tady se mi to objevilo jako znak pro někoho, kdo nemá prostor mluvit. Byl to pro mě symbol ochrany – když ho té postavě někdo bere, tak není slyšet. Vymezuje jeho teritorium a intimní zónu. Brala jsem to od začátku jako metaforu, než že by se mi mik-

rofon líbil jako akustický prostředek.

Vojtěch Bárta: Kdyby to mělo být takhle, tak bych potřeboval daleko větší spojení té postavy s tím mikrofonem. Jsou tam celé scény s mikrofonem a celé bez něj, bylo pro mě velmi těžké najít ten klíč. Takhle to bylo velmi indiferentní a nejasné.

Jitka Šotkovská: Musím přiznat, že vaše inscenace je první, která nás jako porotu nejviditelněji rozdělila. Já budu dělat toho hodného policajta. Šla jsem s tím celou dobu, velmi oceňuji dramaturgický výběr a záměr. Cítila jsem, že rozumíte každé replice, že to jde z vás. Byla v tom síla interpretačního divadla. Je vidět, že ten text vychází z žánru young theatre – divadlo pro pubertální publikum, u nás to teprve začíná, v zahraničí je to častější. Ty texty mohou působit jako klišé, ale zároveň tu cílovou skupinu oslovují. Mám z toho pocit, že jsme byli nejdál nějakému komplexnímu divadelnímu tvaru, který pracuje se všemi složkami.

Radovan Lipus: Já jsem ten polohodný policista. Veliký respekt, kus práce, jasné vědomí, co chcete říct. A potom jsou tu problémy. Je to předvídatelný text. Myslím, že se tam dá daleko víc škrtnat, proškrtnat to vevnitř. Největší problém, který já s tou inscenací mám, je temporytmus. Ta inscenace je neuvěřitelným způsobem monotónní. Vy nastavíte nějaký mód a ten držíte až do konce – tím nás uválcujete. Přitom ten materiál, který máte k dispozici, není jednodušší. Nemá to strukturu, a tak to na mě působí jako Mahabharáta – měl jsem pocit, že to trvá šest hodin. Na začátku používáte plechovky, ale pak je úplně opustíte a už s nimi nehrajete, nastolíte výrazný znak a pak ho vynecháte. To jsou věci, které mě na tom mrzely, protože mám velkou sympatii k vám a

k tomu, že to berete velmi vážně.

Vít Malota: Já jsem byl v tom spektru nejdál od Jitky. Já si obrovsky vážím toho, do čeho jste se pustili. Neberte moje slova jako slova poučeného. Těšil jsem se na silné generační sdělení, začátek byl zajímavý. A pak se to začalo hroutit ve chvíli, kdy jste začali mluvit. Vás absolutně zradila vaše mluvní technika. Je to neuvěřitelně náročný tvar a vy jste si házeli klacky pod nohy ve všem, kde se dalo. Je to neuvěřitelně herecky i režijně náročné, protože vytváříte nějaké postavy, které se musí vyvíjet. Scénografie vám navíc začala překážet. Zařídte si nějakého lektora mluvy, protože se to nedalo poslouchat. Pořád jsem si psal: nehrajte, nehrajte, nehrajte. Musíte se soustředit na postavy, co chtějí, co znamenají, nebyly tam motivace, situace neměly vývoj. Jenom jste odosobněně říkali texty a motali se tam. Chyběl tomu tah. Je to třeba proškrtnat – všechno neí tak důležité, celé stránky můžou zmizet. Buďte prosím na jevišti spolu.

Renata Vordová: Pro mě jste všechno klišé toho textu ještě podepsali a zvýraznili vaším způsobem vyprávění, všechno to pro mě bylo jedno velké klišé. Nevěřila jsem těm postavám, vlastně vůbec ničemu.

Mrož v krabici, Plzeň: Du verstehst mich, nicht wahr?

Vít Malota: Mně pro vaše představení sedí taková hláška: já při divadle odmítám myslet. Proč bych se měl zabývat každým symbolem, prostě se budu dívat a na konci to zaklapne. A to se mi stalo. Poslední půl rok jsem strávil intenzivní prací nad Kafkou a hrozně jsem se na vás těšil. Měl jsem z toho úžasný zážitek, šel jsem s vámi celou dobu. Naplnili jste žánrové ur-

d i v a d e l

čení Kafky: byl tam humor, ale zároveň mě v určitých scénách mrazilo. Velmi dobře jste si vyhráli s kafkovským tématem vyšší instance. Skvěle pracujete s tempem, komunikace s divákem je naprosto fantastická. Mnohdy to byl naprosto dospělý výkon. Práce s očima, s výrazem, pohledem byla skvělá. Dobře na sebe reagujete. Děsivý civilismus. Já děkuju!

Renata Vordová: Já jsem si to opravdu užívala. Aleš odehrál celý příběh své postavy velmi soustředěně, jasně a zřetelně. Celou dobu jsem měla pocit, že každý pohled, každé gesto máte opodstatněné – to mi na tom přišlo zásadní. Prožívala sem pobavení i mrazení. I když jsem ne vždy přesně rozuměla slovům, vždycky jsem cítila, že komunikujete. Pointování jinak než textem vám vycházelo výborně. Divák se zasměje ne tomu, že je to směšné, ale proto, že pochopil, co mu herec říká.

Jitka Šotkovská: Podepisuji vše, co říkají kolegové, ale abychom se dostali k nějakým výhradám – po situaci, kdy šel ten mladík dozadu do publika, to spadlo. Najednou mi situace nedávaly smysl a měla jsem pocit, že děláte humor pro humor. V téhle části jsem se ztratila a přišlo mi, že jste si ujeli na tom, že jste vtipní. A pak taky jedna věc k technice – zrazuje vás mluva. Ve chvíli, kdy začínáte něčím tak ikonickým jako: „Řehoř Samsa se jednoho dne...“, tak to musí zaznít daleko víc. Seděla jsem v první řadě a často jsem musela velmi napínat uši. I když něco cedíte přes zuby, tak to musí být slyšet. Jinak to pak může vyznít, že úplně kašlete na diváka. Ale v nemluvicích pasážích fungovala komunikace skvěle.

Radovan Lipus: Technické problémy tady vylezly víc než v Klatovech, tady se prostor musí přemáhat. Je to prostě okresní výbor komunistické strany

Českoslovenka – scházeli se tu a řešili řepku – a už to z toho nevymlátíte. O čem nebyla řeč a já bych vám za to chtěl poděkovat, je, že nehrajete text, ale hrajete smysl. Hrajete ho tady a teď, hrajete kafkovskou situaci. Umíte být neuvěřitelně přesně a mistrovsky trapní – zvládnutě, ne nechtěně. Je to velmi vzácná disciplína, vzácnější než zlato! Umí to Miloš Forman. Umí to Kafka. Kdo umí pracovat s trapností a ustát jí?

Vojtěch Bárta: Bylo to mistrovsky a bravurně udělané. Ale tenhle prostor tomu škodí.

Radovan Lipus: Ten prostor je hrozný pro všechny, to je jediná spravedlnost. Všichni mají tuhleto kletbu Duhy.

Marta Hermannová

Je to hra. A h

seminář

Rozhovor s lektorem semináře fyzického básnictví Petrem Vášou

První představení fyzického básnictví odehrál Petr Váša už v roce 1991. Původně si myslel, že mu tento „dobrý nápad“ vydrží tak na dvě sezóny. Dneska je z nápadu svébytný žánr, který Petr často předává dál účastníkům svých seminářů, třeba právě tady, na Wolkerově Prostějově.

Mohl byste v pár větách vysvětlit, co je to fyzické básnictví?

Použiju jednu z těch definic, kterou jsme začínali náš seminář. Fyzické básnictví je propojování slovního, zvukového, pohybového a vizuálního projevu. Tyhle všechny prvky zahrnuje i klasická recitace, ale mají danou hierarchii: slovo je dominantní, zvuk je druhý v pořadí, gesto je třetí a vizuál poslední. Fyzické básnictví se liší jenom tím, že každý z těchto prvků se kdykoli může stát tím dominantním anebo naopak může couvnout do pozadí. Cokoli performer udělá - s pomocí svého těla - se může stát součástí jeho osobního jazyka. Ty nejjednodušší prvky sebevyjádření jsou v žánru fyzického básnictví volně k dispozici.

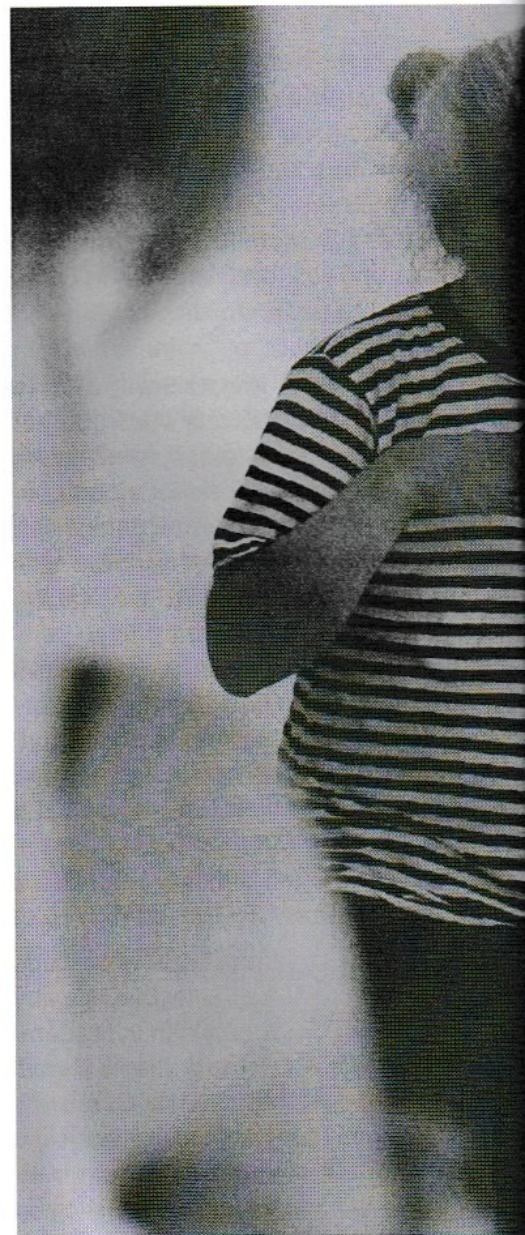
Jaký byl průběh semináře? Co si účastníci vyzkoušeli?

Chtěl jsem se držet toho, že jsme na Wolkerově Pros-

tějově. A tak jsme byli takoví recitátoři, kteří si však našli své texty a kteří měli k dispozici celou skupinu lidí. Naše texty byly nalezeny tady v Prostějově - vyhradili jsme si hodinu, během které každý chodil po městě a sbíral slova podle tří kategorií: slova viděná, slyšená a myšlená. A pak jsme hledali způsob, jak texty zpracovat spolu s ostatními aktéry - mohlo to být ale pojaté i jako sólové vystoupení. Ty finální výstupy byly všechny velmi individuální a originální. A nenápadně jsme si prošli tím, že si všichni vyzkoušeli roli autora, aktéra i režiséra, aniž by to bylo dopředu řečené. Považuji za dobrou zkušenost vyzkoušet si aspoň symbolicky tyhle tři úhly pohledu. Všechna vystoupení jsme navíc natočili, takže výsledkem je video. Kamera funguje jako pohyblivé oko, takže už od počátku o výsledku uvažujete jinak.

Jak vás napadlo použít i kameru?

Dřív jsem se tomu vyhýbal, protože jsem to považoval za stresující. Pak jsem to jednou zkusil s nějakými divadelníky a oni z toho byli úplně nadšení. Ukázalo se, že u některých lidí to funguje tak, že video je pro ně motivující a jsou díky kamere plně soustředění. Řekne se „akce“ a najednou všechno zaklapne. Časem jsem si ověřil, že je dobré, když je výsledek ze semináře hma-

tatelný. A tady mi přišlo navíc zajímavé to, že jsme mohli zachytit letní ulice Prostějova a přidat tak výtvarný rozměr.

Děláte fyzické básnictví už spoustu let. Co vás na něm pořád baví a překvapuje?

Největší překvapení bylo na začátku, kdy jsem si myslel, že je to dobrý nápad na jednu, dvě sezóny. Vnímám jsem to jako takovou inovaci a

hra je vážná věc

Petra Váši

představoval jsem si to jako takovou divnou hudbu bez nástrojů – jako člověka, který se sám stane kapelou. Ale podle reakcí lidí mi došlo, že jsem se dostal ke kořenům performance jako takové. Někdo říká, že naši předkové možná do řecké klasiky nedělali nic jiného než fyzické básnictví. Tělo a hlas mohou dělat věci, které jsou dnes už velmi neobvyklé, a to proto, že jsou přirozené. Lidé mi říkají, že se na konci mého představení

diví, že se tomu na začátku tak divili. Taky mě baví, že když jsem s tím začínal, byl jsem naprostý exot, a to dokonce i v zahraničí. Uplynulo pár let a z pozice radikálního podivína jsem se dostal někam úplně jinam. Jsem vzděláním kunsthistorik, takže z hlediska dějin umění mi to připadá zábavné.

Změnili se během těch let nějakým způsobem i vaši semináristé?

Ne, to se asi nedá říct. Velice mě baví, že ty kurzy můžu jenom moderovat, skoro bych tam nemusel být. V okamžiku, kdy někdo začne váhat, tak jsem samozřejmě k dispozici a snažím se poskytovat bezpečnou atmosféru. Jediný můj úkol je poskytnout prostředí, uvnitř kterého je všechno možné. Myslím, že na každém kurzu, který jsem vedl, to fungovalo tak, že i ti na začátku ostýchaví za chvíli dělali věci, kterým se na konci sami divili.

Děláte někdy představení fyzického básnictví, ve kterých se objeví závažnější téma, nebo se pro to ten žánr nehodí?

Mě jako performeru i jako diváka baví nejvíc to, když se na pódiu děje něco, co má víc vrstev. Svoje texty dost pečlivě zpracovávám tak, aby se daly číst různými způsoby. Nebaví mě takový ten intelektuální opar, ale zase

nemám rád povrchnost. Takže svoje věci hodně promyslím. Ale kurz je zase úplně jiná záležitost, tady je naopak mým úkolem obejít ty stresující věci, které se umění týkají. Je to hra. A hra je vážná věc. A protože ty semináře nikdy nedělám dlouhodobé, ale vždycky s novými lidmi, tak musím všechna cvičení formulovat tak, aby je skutečně mohl dělat každý. V posledních letech pracuju i s malými dětmi a s lidmi s postižením, ač jsem si myslel, že to nikdy dělat nebudu.

Vystudoval jste kunsthistorii, profesně se jí ale nevěnujete. Jak se vám promítá do života?

Mám takový jeden příměr. Když uvažujete o tom, jaké máte ráda zvířata, tak máte dvě možnosti. Jedna možnost je ta: líbí vs. nelíbí – to asi skončíte u nějakých štěňátek. Ale když se na to podíváte z biologického hlediska, tak je každé zvíře zajímavé. Třeba pavouci jsou z biologického pohledu úžasní tvorové. Vědecký přístup v jakémkoli oboru je ohromně obohacující. Takže když v umění vidím něco, co mi osobně nesedí, tak tím víc mě to zajímá – protože mě zajímá, proč něčemu lidi tleskají. Tohle mi ta kunsthistorie určitě dala.

Marta Hermannová

SEMINÁŘ FYZICKÉHO BÁSNICTVÍ

O tom, v čem fyzické básnictví spočívá a co přesně bylo náplní semináře, se dočtete v rozhovoru s lektorem Petrem Vášou. V těchto řádcích vám chci popsat to, jak na mě čtvrtěční a zároveň poslední blok semináře fyzického básnictví působil a co jsem si z něj odnesla.

Užila jsem si tři hodiny drobných představení vycházejících z textů, které sestavili sami účastníci z toho, co se k nim dostalo během hodinové procházky prostějovskými ulicemi. Své autorské počiny následně přetavili do malých výstupů, které se kromě sálu v areálu zámku odehrávaly třeba na prostějovském náměstí nebo uprostřed parku. Využívali svůj hlas, tělo, rytmus, prostor, vlastně všechno, co lze přirozeně vzít do hry. A jak Petr Váša říká – hra je vážná věc.

Jednotlivé výstupy se zároveň natáčeli, takže jsme všichni byli svědkem toho, jak na nás performance působí napřímo v reálném čase (jako divadlo) a jak se pak promění vlivem kamery. Film a divadlo jsou v lecčems podobné, ale svou podstatou opačné. Neznám lepší vysvětlení jejich rozdílnosti než to, které v knize Prázdný prostor napsal britský režisér Peter Brook: „Mezi biografem a divadlem je jenom jeden zajímavý rozdíl. Film vrhá na plátno obrazy minulosti. A protože naše mysl pracuje po celý život právě tímto způsobem, jeví se nám film jako cosi důvěrné reálného. Ničím takovým film samozřejmě není – je uspokojujícím a líbivým rozšířením nereálnosti každodenních vjemů. Naproti tomu divadlo má své hájemství v přítomnosti. Proto může být reálnější než normální proud vědomí. Proto také může tak

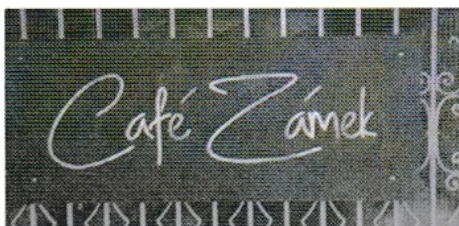
silně zneklidňovat.“ Kamera dodala jednotlivým výstupům nový rozměr – ukázala detaily, vybrala úhly pohledu a především samotné výstupy uchovala.

Myslím, že tahle dualita dala semináři další vrstvu a velmi ho povýšila. A tak jsem si kromě radosti z hravosti výstupů, jejich pomezí mezi nazkoušením a improvizací, zajímavými prostředími, v nichž se odehrávaly, skvělou sehraností a spoluprací všech seminaristů a otevřenou atmosférou, užívala i neustálou konfrontaci těchto dvou typů médií.

Všechna videa budou do konce festivalu zveřejněná v jednom mini divadelním filmu na facebooku Redakce Wolkrače. Určitě si tu podívanou nenechte ujít.

Marta Hermannová

Lidé ve stínu

Tato přehlídka by nebyla možná bez spolupráce mnoha lidí. Mnohých z nich si ani nevšimnete, přestože je jejich práce pro hladký chod zásadní. Právě těmto lidem věnujeme tuto rubriku. Každý den vám přineseme jeden rozhovor s jedním z „lidí ve stínu“ a tím trochu podkryjeme další roušku tajemství Wolkrova Prostějova.

Po rozborech recitátorů druhé kategorie jsem se zastavil na kávu v místní kavárně, kolem které chodíte na rozbory a koncerty. Příjemná paní, která nás přes den zásobuje kávou a večer pivem je dalším „člověkem ve stínu“.

Tahle kavárna vám patří?

Jsem tady v nájmu od města Prostějov.

Fungujete celoročně?

My tu jsme teprve od prvního prosince. Před námi tu tedy byl jiný nájemce, ale ten skončil asi po roce.

Zvládáte nápor zákazníků z řad festivalových účastníků?

Zákazníci jsou trpěliví, takže zvládáme. Přes den jsem tu sama, na večer přibírám posily.

Jaká je tu běžná mimopřehlídková klientela?

Hlavně rodiče dětí tady ze zušky. Když čekají na děti nebo na nějakou akci, raději tady s kávou.

Vnímáte nějakou změnu atmosféry vlivem probíhajícího festivalu?

Samozřejmě – uměleckou. Nese se tady jiný duch, jsou tu zajímaví lidé, úplně jiní. Skoro bych řekla, že z jiné dimenze.

Asi i kapely, které tu hrají k atmosféře přispívají.

Na kapely jsme zvyklí. My děláme i hudební večery, podporujeme místní umělce. Většinou každý pátek, nebo sobotu tu máme hudební program napříč žánrovým spektrem. Měli jsme tu hanácký večer, máme tu místní folk-rockovou kapelu. Vystupuje tu místní lidový zpěvák, který má alikvotní hlas, takže tu dělá meditační hudbu.

Odkud berete vaši kávu?

Ze soukromé pražírny z Lešova u Olomouce. Je to malá rodinná firma, která praží kávu a rozváží po okolí. No a protože byla enormní spotřeba kávy, dovezla jsem dneska čerstvě napraženou. Škoda, že se tam k vám dolů (do prostor ve kterých probíhají rozbory) nedá ta vůně poslat.

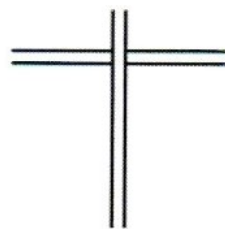
Jaká je nejčastější objednávka účastníků festivalu.

Ledová káva a horké maliny, samozřejmě se zmrzlinou. A po večerech samozřejmě pivo a klobása.

Vít Marušák

Smrt jim sluší

Pod koly mezi výmoly

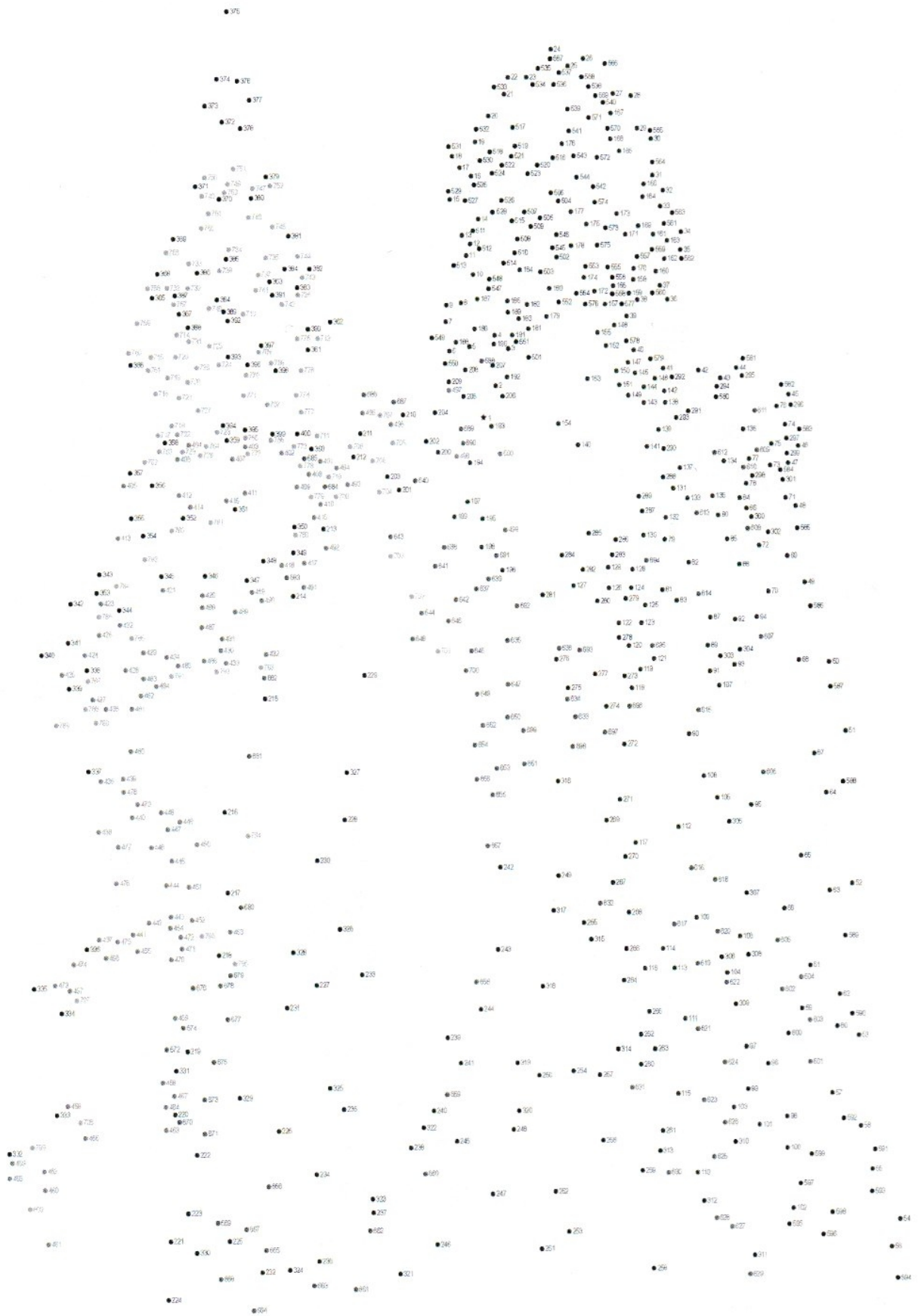
Ať jedete autem, na jednokolce nebo jdete pěšky, buďte na sebe opatrní. Provoz je hustej. Respektujte semaforey a při přecházení silnice se svědomitě rozhlížejte, vlevo i vpravo. Během loňského roku na silnicích v Česku zahynulo 571 lidí. Kolik z těch nešťastníků asi mělo literární ambice? A kolik z těch ambiciózních asi mělo skutečný talent? A kolika neumělých výkřiků z hlubin literárního očištění nás dopravní nehody ušetřily? Těžko soudit, že... Kvantifikovat lze pouze oběti v řadách literátů již etablovaných. Snadno se zapomenete rozhlédnout, když s hlavou v oblacích v jednom kuse přemýšlíte o metaforách. A hned je o básníka míš.

Nejproslulejší básnickou obětí silničního provozu je bezesporu **Jiří Orten** (1919–1941). Autor *Elegií* a inspirátor celé nastupující básnické generace skončil pod koly německé sanitky přesně v den svých dvaadvacátých narozenin. Vzhledem k pohnuté době a Ortenovu židovskému původu mu byl takový konec paradoxně vysvobozením od hrůz budoucích.

Básník českého undergroundu a milovník černého humoru **Milan Koch** (1948–1974) byl sice dlouhodobě přidušován sevřenou normalizační atmosférou, osudnou se mu ale nakonec stala tramvaj. Jeho pohřeb využili Plastici i DG 307 jako vhodnou příležitost pro koncert. Kochovým tramvajovým epigonem byl literární experimentátor **Josef Hiršal** (1920–2003). Poprvé se octnul pod koly tramvaje osmnáctky roku 1999. Srazila ho, zrovna když se vracel od Bohumily Grögerové, své životní partnerky a spoluautorky většiny děl. Vyvázl tehdy jen se zlomenými žebry. Když ho o tři roky později přejela tramvaj znovu, upadl do kómatu a zemřel o rok později, v září 2003.

Jménem pozůstalých

Jitka Hejlová

Pro některé vysoce inteligentní jedince, byla naše minulé spojovačka pro předškoláky prý příliš jednoduchá, já si to nemyslím, jelikož jsem osobně viděl několik marných pokusů pospojovat vše správně. Ale budiž. Dnes Vám přinášíme tedy spojovačku trochu obtížnější.

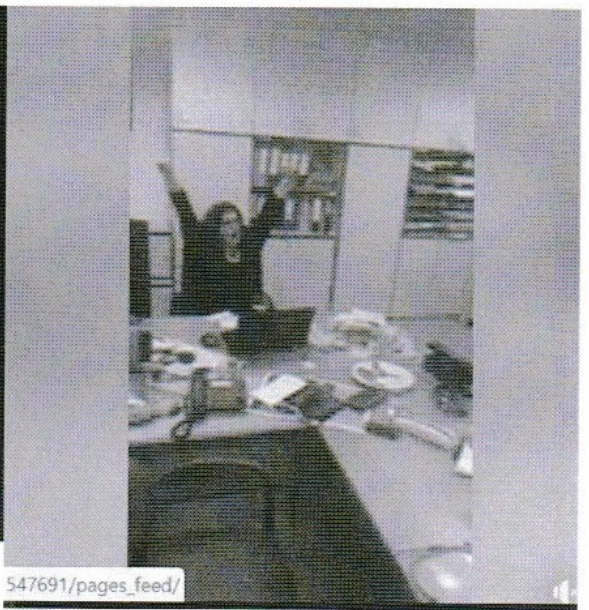
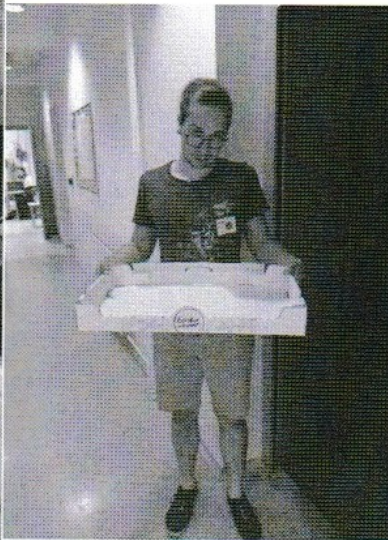
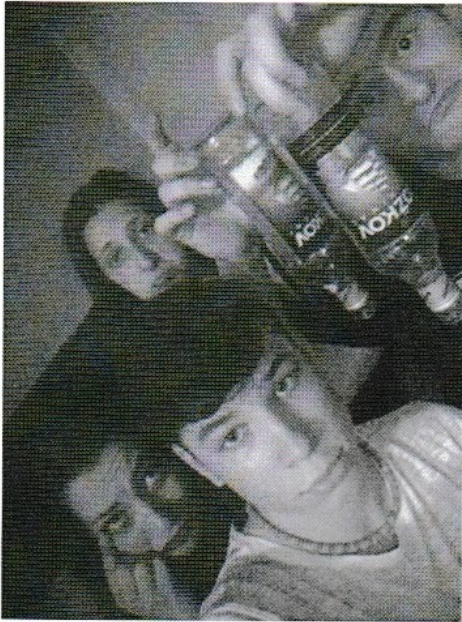
fb

Redakce Wolkráče

Zveřejněno Martinem Kunciem [?], 2 hod

VIT MALoTa, zastupce poroty, opet lame rekordy! Neuveritelny vykon. 50 kliku! Zaroven vyzval Radovana Lipuse, aby se jej pokusil prekonat! Recitatori, mate co dohanet!

Nemravná krizová peripetie

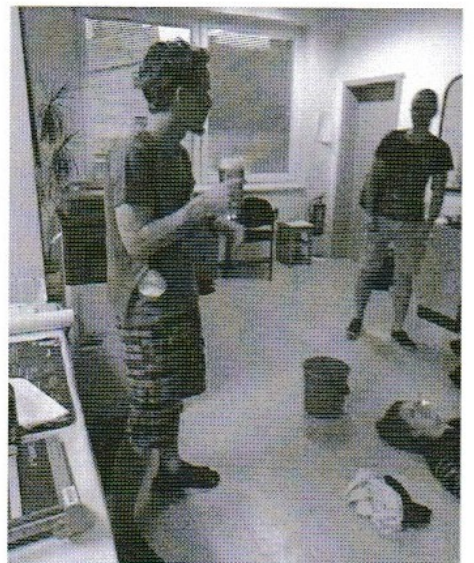
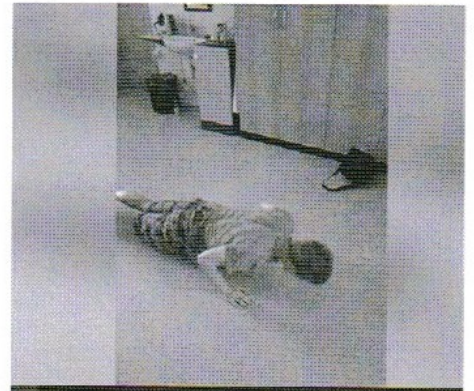
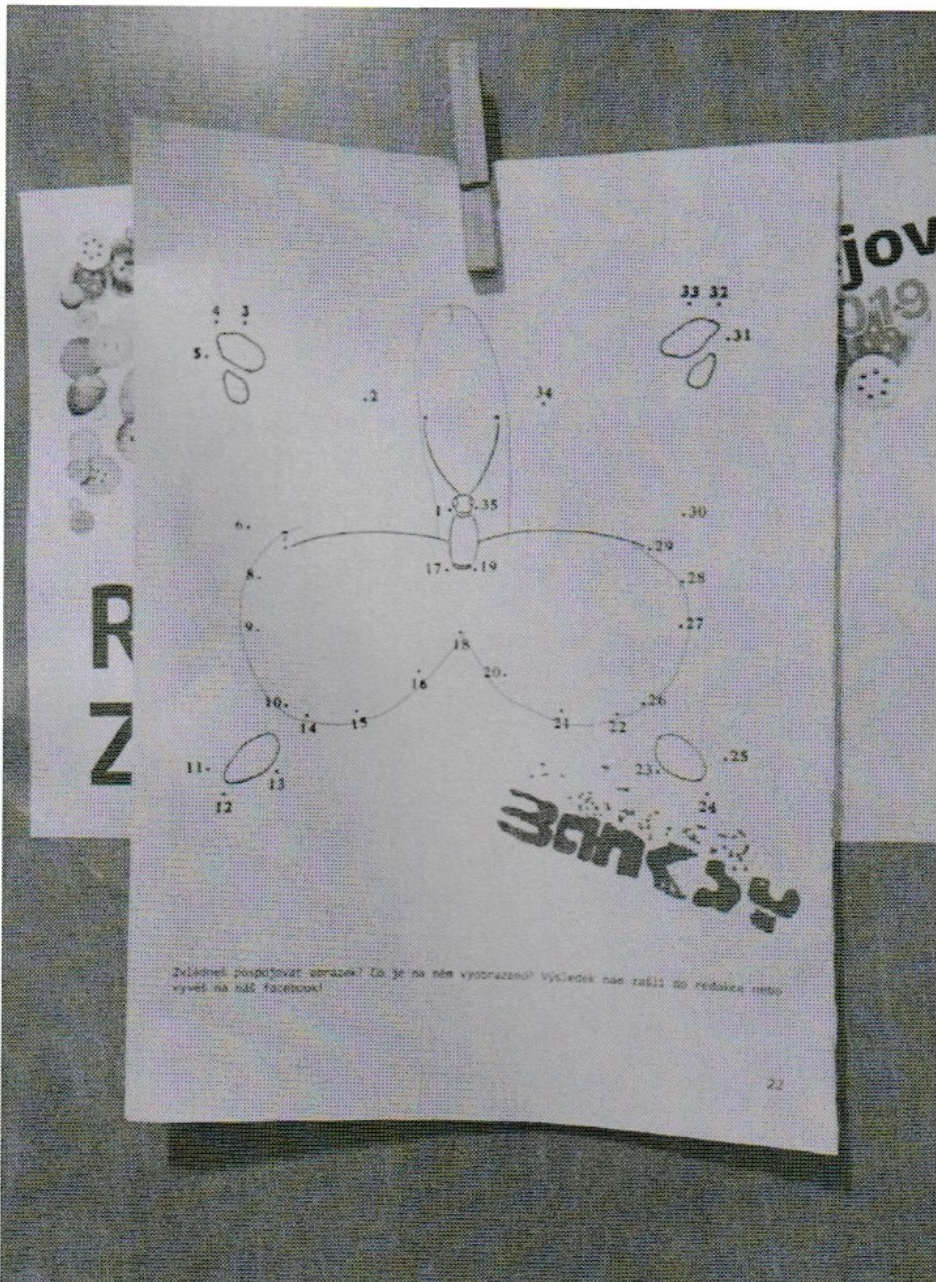
547691/pages_feed/

Redakce Wolkráče

Zveřejněno Martinem Kunciem [?], 9 hod

A máme tu prekonani klikovächo rekordu. Sice koncövka byle o prsa, ale zvladli jsme stanovit nový redakcni rekord na 39 kliku! Kde se tohle zastavi?

do redakce dorazil BANKSY

Prostějov všední nevšední

aneb prostějovské čumění

(Čumím na závody koloběžek na náměstí. Chodce něčuměl na cestu a hned tu byla srážka koloběžky s nečumícím chodcem)

Čumím na hodinky 4:02. Přišel jsem po celodenním čumění do monitoru a teď čumím u Vašuta v nonstopáči. Jsem úplně vyčumělej. Lidi si povídají, já čumím. Nestíhám čumět. Oni se bavějí, mně nelezou slova přes rty. Oči kmitají... čuměj.

Oči vzpomínají, na co čuměly. Čuměly na pípu na zámku. Čuměly na pana roztoče a jeho pět až šest vyčuměnejch mlíků. (čum na obrázek hore) Na to, jak čuměly na odpověď toho roztoče, že to je blbá sklínka, že do toho to nikdy nenačepuje pořádně a na to, jak to tam líl skoro z metru a pořád se nedočuměl, proč to tak pění.

Svítá. Čumím na paprsky čumící škvíra-ma v tapetě na vlně. Čumím na porotcovskej klobouk na hlavě hezký recitátorky. Já čumím na nekonečnou smyčku rulety. Míček vybíhá. Znovu a znovu. A chlápek u jukeboxu pouští Kabáty...

(Čumím na horkem umírajícího člověka na lavičce. Zoufale čumící soupeřník sundává tričko a namáčí ho v kašně, pak ho propleskává mokrým trikem jak chcíplou vydru. A člověk už zase čumí.)

Martin Kunc1

Prostějovský běh, prostějovské běhny

Už už jsem se chystala věnovat dnešní článek prostějovských běhů povídání tom, jak jsem sama sobě byla figurantkou při zběsilém pobíhání mezi knihovnou a zámek ve snaze objevit úkryt semináře Emy Zámečnickové. Mou snahu totiž poměrně urputně sabotovala milá paní knihovnice, jež mi vytrvale tvrdila, že v horním patře knihovny probíhá pouze seminář paní Zahradníkové. Ale o tom jindy.

Znenadání přišla do redakce zmoklá Bětka. Recitátorka Bětka z Jaroměře. Recitátorka Bětka z Jaroměře běžela z Billy do DUHY bleskurychle jen dvě minuty. Nutno podotknout, že se tak stalo ještě před tím, než začalo pršet. Ve změněném počasí se milé Bětce velmi líbilo, užívala si narůstající svěžest vzduchu, tančila mezi kapkami deště, žel běžet se jí nechtělo. To je všechno moc hezké, zároveň tím ale popírá mou včerejší teorii o tom, že důvodem pro neochotu k běhání je stoupající horko.

To takový Vítek Marušák dnes absolvoval něco, o čem dlouze rozjímám, mohu-li to stále klasifikovat jako běh. Vítek se totiž přemístil z pizzerie U Hradeb do DUHY pouhopouhým mrknutím oka. Kolují zvěsti, že takto hvězdného času nedosáhl ani pomocí jízdy na jednodolce ani jinou pokoutnou aktivitou, že snad běžel skutečně po svých. Snad by měl sám sebe zmínit v rubrice Rekordy WP, neboť jde o výkon téměř pozoruhodný.

Tímto vás nabádám, abyste se mi svěřili, přihodilo-li se vám, že jste si uvědomili, že běžíte. Ráda vás vyslechnu, poplácám po rameni, dám o vašem výkonu vědět světu. Prostějovský svět lační dozvědět se víc.

Monika Němečková

Na jednokolce snadno a rychle během jednoho festivalu

Věřím, že jste všichni poctivě celý den trénovali a na své jednokolce se cítíte jistě. Cítit se jistě znamená nepadat v intervalech kratších než 15 sekund a schopnost donutit jednokolku jet asopň zhruba směrem, který požadujete. V tuto chvíli je třeba vyjít ze své introvertní ulity a naopak vyhledávat pozornost lidí. Protože, ruku na srdce, přednes i jízdu na jednokolce děláme hlavně proto, abychom se ukázali před lidmi.

Samozřejmě nepředpokládám, že vaše umění je už natolik pokročilé, že byste snad už mohli vytvořit zdařilé jednokolkové vystoupení, přesto však není na škodu vyjet mezi lidmi a otestovat jejich reakce. Jsou spíše pobaveni, zděšení? Rozesmějete je? Rozpláčete? Pravděpodobně budete

vzbuzovat hlavně lítost, ale to musí v začátcích zkousnout každý umělec. Stejně jako při práci na textu musíte postupně zkoušet reakce posluchačů, i při jízdě na jednokolce můžete takto nasbírat skvělý materiál. A hlavně se naučíte cítit se před lidmi na jednokolce přirozeně. To je zásadní. Nikdo nechce vidět sice špičkového, ale nejistého jednokolkaře, ba ani recitátora.

V tuto chvíli vás možná přepadne chuť svou jednokolku, či text, trochu upravit, vylepšit. Zdá se vám, že je třeba vaši jednokolku zkrátit, proházet její části, či ji dokonce úplně přestavět. Máte pocit, že bez toho nemůžete před diváky nikdy uspět. Proto mějte na paměti: Pravidla komunity jednokolkařů povolují nejružnější úpra-

vy vašich přístrojů pouze za předpokladu, že zachováte jeho přirozenost. Ke všem úpravám proto přistupujte s pokorou a úctou, nesnažte se jednokolce vnutit svoji představu. Jednokolky, stejně jako texty, totiž mají svoji duši. O každé změně musíte být opravdu přesvědčeni, protože jednokolka neodpouští. Pokud zničíte její duši, budete si jisti, že vás shodí v té nejmíň vhodné chvíli. Pravděpodobně před davem lidí. Nebo z útesu.

Jednolkám zdar!

Vít Marušák

ZAMILOVANOST V PODTEXTECH

Bouřka. Bouřka je ztělesněním léta. Bouřka je výbojem, úlevou, oddychem, touženým cílem, překlenutím přes hranu, konečným vyvrcholením horkého dne. Bouřka je metaforou, záhadou, tajemnou královnou počasí. Bouřka je námětem k básni. Bouřka je soubor elektrických, optických a akustických jevů vznikajících mezi oblaky navzájem, nebo mezi oblaky a zemí.

Děšť. Děšť je blahodárným nadechnutím. Děšť je darem, variantou, způsobem vyjádření, ujištěním, že je všechno v pořádku. Děšť jsou

proudy vody, zkažené výlety, mokré chodníky, špinavé kaluže. Děšť je patosem, zdrojem klišé, častým předmětem rozhovorů. Děšť je námětem k básni. Děšť je přírodní jev tvořený kapkami vody padajícími z oblaků na zemský povrch.

Včera jsme dostali obojí. Všechno se spravilo, všechno se požehnal, venkovní teplota klesla o několik stupňů. Všichni jsme byli součástí námětu. Všichni jsme byli v básni. V romantické, zamilované, patetické básni o horkém dni, bouře a kapkách deště.

Nebyla to tahle báseň.

Edinburgh I

Prší tu pořád, ale lidé o tom i tak pořád mluví: prý je to hrozné. Pro ulehčení někdo občas bouchne do něčí zdi: musíš si ulevit když prší.

Zachvívá se ti tekoucí obraz.

Je to neustálá změna.

(Tomáš Gabriel, ze sbírky Obvyklé hrdinství)

Marta Hermannová

Základy estetiky

Středověká estetika

Se středověkem je to trochu jako s rozborovým seminářem recitátorů, kdo se mu věnovat nemusí, většinou to nedělá, ale o mnohým přichází. Se vzestupem křesťanství bylo na antické uvažování o světě nahlíženo ve světle pohanství, a tedy s despektem. Středověcí myslitelé vždy své estetické úvahy podřizovali tehdy neotřesitelně samozřejmému řádu světa.

Doba, kdy se starověk nevyhnutelně lámal ve středověk, se silně projektuje v myšlení svatého Augustina. V jeho estetice jsou silně patrné prvky Vám již známé estetiky pythagorejců, tedy důraz na míru, číslo a harmonii. Nové však je, že tyto vlastnosti světu udílí Bůh. Krása, ačkoliv Bohem daná, je ve veškerém okolním světě. Pokud je něco škaredé, vykazuje to menší míru krásy, stopy krásy jsou však nut-

ně přítomné ve všem. A to je dobré si pamatovat, nejen během již zmíněných rozborových seminářů.

O přibližně 800 let později své estetické myšlenky spíše jako vedlejší produkt své teologie formuloval Tomáš Akvinský, další zásadní osobnost středověké estetiky. Byl samozřejmě věrný platónské myšlence jediné dokonalé krásy, již je Bůh.¹

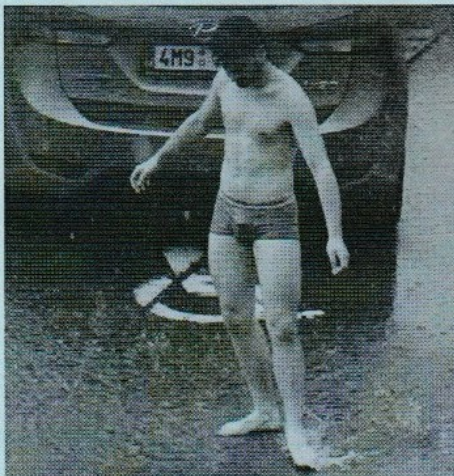
Mimo to se však měrou vrchovatou věnoval kráse smyslové, respektive pozemské. Moc se s tím nepáral a rovnou vyhotovil definici krásy, což, jak asi tušíte, je záležitost minimálně ožehavá. Pro Akvinského je krásné to, co se při pozorování líbí. Zároveň upozorňuje, že by nebylo dobré pozorování vnímat jako pa-

sivní recepci, Akvinský totiž míní spíše kontemplaci. Díky tomuto momentu je do estetiky možná poprvé zaveden pojem vnímatele, diváka. Bez diváka by krásy nebylo.

A tady to pro potenciálního čtenáře tohoto textu začíná být zajímavé. Je nám jasné, že v DUZE je příjemně klimatizováno, sedět tam je prima a když se o slovo přihlásí přirozená únava do druhé půli se lámajícího festivalu, lze v ní najít také prostředí vhodné ke spánku. Jenomže takhle by to nešlo a kdyby byl Tomáš Akvinský divadelní uvaděčka, tak by Vám ukázal. Musíte kontemplovat, musíte být aktivním recipientem. Bez práce by krásy holt nebylo.

Kateřina Prášilová

1 To nemůže být překvapení, protože Platón křesťanství ovlivnil poctivým dílem. O Platónovi zde hovoříme neustále, že? Vězte, že Alfred North Whitehead v tomto došel tak daleko, že pro něj celé dějiny filosofie byly jen poznámkami k Platónovi.

Dnes se stal Malota pá-nem redakce, když nám stihl v deseti minutách vyprudit tři návštěvy.

Nočníček

Hodnocení recitatoru je tak drsné, že jeho zapisovatelka hrůzou omdlela. Sál byla schopna opustit až v náručí statného rytíře Doubravy.

Rytíř Reiger jí po upadnutí do mdlob přišel říct, že odvádí skvělou práci. Pak s úsměvem na tváři odešel.

Z Maloty intelektuála se stává Malota mlátička. Nic si s ním nezačínajte, za poslední dva dny vyšvihl na půdě redakce dvě recenze a 80 kliků.

Kofránková opouští střídačku a nastupuje na led. Získá zlatou hokejku?

Pavel Skála prej dá jenom dva kliky.

Neprošlo jazykovou korekturou. Vydává NIPOS ARTAMA.

redakce WP2019: Martin Kuncl_šéfredaktor, zlom, grafika; Vít Marušák_redaktor; Jitka Hejlová_redaktor; Kateřina Prášilová_redaktor; Monika Němečková_redaktor; Marta Hermannová_redaktor; Marek Gerhard_foto